

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **Schlieger, s. r. o.**, se sídlem Chotěboř, Sokolohradská 1728, zastoupené JUDr. Tomášem Těmínem, Ph. D., advokátem se sídlem Praha 2, Karlovo náměstí 28, proti žalované **České obchodní inspekci, ústřednímu inspektorátu**, se sídlem Praha 2, Štěpánská 15, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 2. 2019, č. j. 57 A 1/2019-22,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 5. 11. 2018, č. j. ČOI 143471/18/O100/2000/Bal/Št, žalovaná částečně změnila výrok II. rozhodnutí inspektorátu České obchodní inspekce Jihočeského kraje a Vysočiny ze dne 15. 8. 2018, č. j. ČOI 103245/18/2000/Ču, kterým byla žalobkyni uložena úhrnná pokuta ve výši 50 000 Kč pro porušení § 19 odst. 1 a 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Proti rozhodnutí žalované brojila žalobkyně u Krajského soudu v Českých Budějovicích žalobou.

[2] Usnesením ze dne 12. 2. 2019, č. j. 57 A 1/2019-22, krajský soud řízení o žalobě zastavil. V odůvodnění uvedl, že žalobkyně byla usnesením ze dne 15. 1. 2019, č. j. 57 A 1/2019-15, vyzvána

k zaplacení soudního poplatku ve výši 3.000 Kč a poučena o následcích nevyhovění této výzvě. Toto usnesení bylo zástupci žalobkyně doručeno dne 22. 1. 2019 a lhůta pro zaplacení soudního poplatku uplynula dne 6. 2. 2019. Žalobkyně však ani ke dni rozhodování krajského soudu poplatek nezaplatila, krajskému soudu proto nezbylo než řízení zastavit podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) ve spojení s § 47 písm. c) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Proti tomuto usnesení podává žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, kterou opírá o důvod podle § 103 odst. 1 písm. b), d) a e) s. ř. s.

[4] Stěžovatelka tvrdí, že napadené usnesení je nezákonné a protiústavní. Uvedla, že ve stejný den, kdy jí bylo doručeno napadené usnesení, podala ke krajskému soudu žádost o osvobození od soudního poplatku, kterou odůvodnila svými velmi špatnými majetkovými poměry a nedostatkem volných finančních prostředků k úhradě soudního poplatku. Stěžovatelka má za to, že krajský soud byl povinen napadené usnesení zrušit a nejprve rozhodnout o této žádosti. V případě, že by návrhu nevyhověl, měl stěžovatelku opětovně vyzvat k úhradě soudního poplatku; teprve poté, kdy by nevyhověla ani opětovné výzvě, mohl by krajský soud řízení zastavit. Institut žádosti o osvobození od soudního poplatku je založen na tom, že by žadatel měl být do rozhodnutí o jeho žádosti dočasně zproštěn od povinnosti soudní poplatek uhradit. Teprve poté, kdy bude o této žádosti pravomocně rozhodnuto, je v řízení postaveno najisto, zda je účastník povinen poplatek zaplatit. Stěžovatelka v této souvislosti odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu (usnesení ze dne 22. 7. 2014, sp. zn. 33 Cdo 2494/2014, a ze dne 29. 3. 2017, sp. zn. 29 Cdo 357/2017) a Nejvyššího správního soudu (usnesení ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 31/2008-41, ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011-251, a ze dne 27. 11. 2014, č. j. 10 Azs 247/2014-20). Má za to, že se krajský soud od této judikatury odchýlil a odňal jí právo domáhat se soudní ochrany, zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

[5] Stěžovatelka poukázala na § 138 odst. 1 občanského soudního řádu, podle něhož se osvobození od soudního poplatku vztahuje na celé řízení a má i zpětnou účinnost. Pokud by tedy stěžovatelka byla osvobozena od soudního poplatku, stalo by se tak se zpětnou účinností k samému počátku tohoto řízení, a nedávalo by proto smysl řízení pro nezaplacení poplatku zastavovat. Účastník řízení má přitom právo požádat o osvobození od soudního poplatku kdykoli až do okamžiku pravomocného skončení řízení. Nikde v zákoně totiž není stanoveno, že tuto žádost musí uplatnit ve lhůtě pro splnění poplatkové povinnosti.

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[8] Úvodem je třeba konstatovat, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že v případě, kdy je kasační stížností napadené usnesení o zastavení řízení nebo o odmítnutí návrhu, lze kasační stížnost podat pouze z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním (viz například rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, publikovaný

pokračování

pod č. 625/2005 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 14. 8. 2012, č. j. 4 As 57/2012-13; rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatelka podala prostřednictvím svého zástupce dne 11. 1. 2019 u krajského soudu žalobu. Vzhledem k tomu, že současně s podáním žaloby nesplnila svou poplatkovou povinnost, vyzval ji krajský soud usnesením ze dne 15. 1. 2019, č. j. 57 A 1/2019-15, k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve výši 3.000 Kč, a to ve lhůtě 15 dní od doručení tohoto usnesení. Toto usnesení bylo doručeno do datové schránky zástupce stěžovatelky v úterý 22. 1. 2019. Patnáctidenní lhůta stanovená tímto usnesením tedy uplynula ve středu 6. 2. 2019. Stěžovatelka však v této lhůtě poplatkovou povinnost nesplnila a ani nepožádala o osvobození od soudního poplatku; krajský soud proto napadeným usnesením řízení o žalobě zastavil. Toto usnesení bylo doručeno zástupci stěžovatelky, jenž se přihlásil do své datové schránky dne 13. 2. 2019 v 9:16 hod. Téhož dne ve 20:09 hod pak doručil krajskému soudu e-mailem žádost stěžovatelky o osvobození od soudního poplatku; následně, ve 20:11 hod, doručil stejnou cestou též žádost o zrušení usnesení o zastavení řízení, v níž poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu citovanou v kasační stížnosti (viz bod [4] tohoto rozsudku). Přípisem ze dne 18. 2. 2019 krajský soud stěžovatelku informoval, že s ohledem na novelizaci zákona o soudních poplatcích účinnou od 30. 9. 2017 již k žádosti o osvobození od soudního poplatku nemůže přihlížet.

[11] Stěžovatelka se domáhá zrušení napadeného usnesení s poukazem na to, že ještě týž den, kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci, požádala o osvobození od soudního poplatku. Svoji argumentaci přitom opírá o shora citovanou judikaturu Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu (bod [4] tohoto rozsudku). S touto argumentací se ovšem nelze ztotožnit.

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že výklad předestřený stěžovatelkou, jakož i jí odkazovaná judikatura se týkají právního stavu před novelou zákona o soudních poplatcích provedenou zákonem č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Tato novela nabyla účinnosti dne 30. 9. 2017, a vztahuje se proto i na případ stěžovatelky.

[13] Z ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích vyplývá, že *jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení*.

[14] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve znění zmiňované novely, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží*. Novela zákona o soudních poplatcích č. 296/2017 Sb. dále v § 9 odst. 7 tohoto zákona odstranila povinnost správních soudů zrušit usnesení o zastavení řízení, byl-li poplatek zaplacen předtím, než toto usnesení nabylo právní moci. Z uvedeného je zcela zřejmé, že dodatečná lhůta stanovená soudem poplatníkovi k zaplacení soudního poplatku podle § 9 odst. 1 věty první zákona o soudních poplatcích, je s účinností od 30. 9. 2017 lhůtou propadnou.

[15] Judikatura Nejvyššího správního soudu v této souvislosti dále dovodila, že nemůže-li soud přihlížet k poplatku zaplacenému po uplynutí této lhůty, nemůže po uplynutí této lhůty přihlížet ani k podanému návrhu na osvobození od soudních poplatků (viz usnesení ze dne 14. 12. 2017, č. j. 3 As 321/2017-19, a ze dne 14. 11. 2018, č. j. 8 Azs 295/2018-26). V posledně zmiňovaném usnesení tento soud judikoval, že „[z]ákon o soudních poplatcích ve znění účinném od 30. 9. 2017 striktně stanovuje jako důsledek nezaplacení soudního poplatku v soudem určené lhůtě zastavení řízení. Žádost o osvobození od soudních poplatků může tento důsledek zvrátit pouze tehdy, je-li soudu doručena ve lhůtě, kterou soud stanovil k platbě soudního poplatku. [...] Je zjevné, že kde již žádné řízení není, nemůže být ani rozhodováno o poplatkové povinnosti, která je s tímto (již zastaveným) řízením spojena.“

[16] Stěžovatelka, jak výše uvedeno, ani v dodatečné (náhradní) lhůtě nesplnila poplatkovou povinnost a v této lhůtě ani nepožádala o osvobození od soudního poplatku. Za této situace krajskému soudu nezbylo než řízení o žalobě zastavit. S ohledem to, co bylo uvedeno pod body [14] a [15] se krajský soud taktéž nemohl zabývat návrhem na osvobození od soudního poplatku, neboť byl podán opožděně. Lze tak uzavřít, že krajský soud postupoval zcela v souladu s platnou právní úpravou i aktuální judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[17] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není důvodná. Za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji proto rozsudkem zamítl.

[18] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšná, právo na náhradu nákladů řízení jí nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovanou, v jejím případě nebylo prokázáno, že by jí v soudním řízení před Nejvyšším správním soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly; soud tak žalované náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. duben 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu